

Vedlegg 4: Oppfølging i kommunene

Hørselskontakter

De aller fleste kommuner har i dag avtaler med hjelpemiddelsentralen i sitt fylke, og nesten alle har også egne hørselskontakter. Ansatte i kommunens rehabiliteringstjeneste får tilbud om opplæring innen NAV Hjelpemiddelsentralens ansvarsområder. Helseforetaket har tilsvarende veiledningsansvar overfor kommunene, og enkelte hørselssentraler har samarbeid med hjelpemiddelsentralen om bidrag ved avvikling av kurs.

Det er den enkelte kommunen som avgjør hvem som får stillingen som hørselskontakt, og det er opp til kommunen å avgjøre hvor stor stillingsprosent hørselskontakten skal ha. Det stilles ikke krav til formell hørselsfaglig utdanning for hørselskontakter eller andre som jobber med hørselsrehabilitering i kommunen. Opplæringen som gis fra eksterne samarbeidspartnere omhandler i dag først og fremst det tekniske aspektet. Derfor vil det være ulik kompetanse og tid tilgjengelig for dette arbeidet i kommunene. Det er ofte kommunenes ergoterapeuter som har denne funksjonen. Hørselskontakten kan blant annet vurdere behovet for tekniske hjelpemidler. Ved hjemmebesøk kartlegges hjelpemiddelbehovet, utprøving foretas, og det gis hjelp til å fylle ut søknadskjema som skal til NAV Hjelpemiddelsentral.

Kartleggingen til Oslo Economics i 2019 (3) viser at det er en bred dekning av hørselskontakter i kommunene, men at stillingsprosenten ofte er uavklart. Hørselskontaktene har som oftest fagbakgrunn som ergoterapeut (55 prosent) eller hjelpepleier (27 prosent), og de arbeider i hovedsak med oppfølging og tilrettelegging for eldre. Alle hørselskontaktene hjelper brukere med å søke om hjelpemidler, og svært mange gir råd om bruk (95 prosent) og hjelper brukere med å få kontakt med annen hørselskompetanse (77 prosent). Kommunens hørselskontakt bør henvise til rådgiverne på NAV Hjelpemiddelsentral ved behov i komplekse saker. Da kan de hørselshemmede komme på utprøving og tilpasning på NAV Hjelpemiddelsentral, eller hørselsrådgiver kan komme hjem til bruker. Det vises også til en begrenset utbredelse av koordinatorfunksjon for hørselshemmede i Oslo Economics kartlegging (3), ut over at hørselskontaktene i mange tilfeller har denne funksjonen i stillingsbenevningen. Den koordinerende enheten skal ha oversikt over det kommunale tilbudet og kunne gi veiledning til aktører som ikke har tilstrekkelig kunnskap og erfaring med kommunale tjenester. Enheten skal også fungere som bindeledd mellom 1. og 2. linjetjenestene og være en premissleverandør for samarbeid instansene imellom.

NAV hjelpemiddelsentral

Det jobber gjerne audiograf og audiopedagog på hjelpemiddelsentralene. Disse har stillingsbetegnelse som rådgivere på hørsel. Det er som regel to rådgivere på hørsel i hvert fylke. Noen har flere, og enkelte har i tillegg audiotekniker.

Hørselsrådgiverne har ansvar for alle hørselstekniske hjelpemidler (høreapparat er ikke et hørselsteknisk hjelpemiddel) til hørselshemmede i alle aldre. De tilrettelegger med utstyr, og viktigst av alt, gir de råd om tilrettelegging på de ulike arenaene i hverdagen. Dette gjelder i barnehage, i skole, på studiesteder, i arbeidslivet og ellers i dagliglivet for brukere i alle aldre. NAV Hjelpemiddelsentral har i tillegg til hørselsrådgivere egne rådgivere med utdannings- og arbeidsplassrettelegging som sitt område. De har

et spesielt fokus på å hjelpe hørselshemmede til å komme i eller beholde arbeid.

NAV Hjelpemiddelsentral har forvaltningsansvar og lokalt lagerhold m.m. av hjelpemidler - også når det gjelder hørsel. En del av hørselshjelpemidlene leveres ut til bruker via egen eller kommunal montør. NAV Hjelpemiddelsentral har også ansvar for teknisk service på produktene.

Det er som hovedregel én hjelpemiddelsentral i hvert fylke. Den enkelte hjelpemiddelsentral er organisert i henhold til lokale behov og velger selv hvordan oppgavene løses. NAV Hjelpemiddelsentral har som en av sine mange oppgaver også å kurse de kommunale hørselskontaktene.